

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XVI., číslo 7

7. 4. 2019 / neprodejné

Z OBSAHU	Mučedníci komunismu – Wilhelm Pluta	05
	Rada Evropy: Od dvanácti hvězd k půlměsíci?	12
	Útok proti katolické církvi je součástí nové totalitní ideologie	14

Foto: Jana Havlová / Člověk a víra

Máme také dnes volat Hosanna Synu Davidovu?

Úryvek evangelia z Květné neděle patří mezi biblická rčení, která se stala okřídlenými, a setkáváme se s nimi i v běžném životě. Chceme-li o nějaké životní situaci říci, že v ní nastala náhlá a nečekaná změna, že došlo k obratu v lidském chování k horšímu, vyjádříme to mnohdy úslovím „Hosanna se změnilo v ukřičuj“. Tato slova odrážejí trpkou zkušenost samotného Ježíše Krista, jemuž zástupy při slavném vjezdu do Jeruzaléma nejprve provolávaly Hosanna, aby nedlouho poté křičely „Ukřičuj ho!“, když se jich Pilát

dotazoval, jak s ním má naložit, přejí-li si propustit zločince Barabáše. Tato životní zkušenost Božího Syna je pravdivá a může být pro nás poučením i povzbuzením, abychom se nehroutili při každém projevu lidské nestálosti.

Rád bych se ale ještě vrátil k onomu biblickému termínu „Hosanna“, pro nějž se v naší mateřštině ustálil ekvivalent „sláva, zdar“. Jeho primární význam, vycházející z hebrejského jazyka a úzce spojený s životem židovského národa, je však jiný. Vyjadřoval totiž radostný

pokřik izraelského lidu „zachovej, vysvobod“, jenž zazníval při Svátku stánků. A tak, přestože se tento pojem dostal do naší liturgie s trochu pozměněným obsahem, k němu můžeme bez obav přidat a doplnit jeho původní smysl, inspirací nám může být třeba moderní překlad verše v žalmu 86,2, jak jej uvádí Jeruzalémská bible: „Chraň mou duši, jsem přece tvůj přítel, spas svého služebníka, jenž na tebe spoléhá.“

dokončení na str. 2

Češi a Slováci společně oslavili v Římě 1150. výročí smrti sv. Cyrila

Bazilika sv. Klimenta v Římě – hrob sv. Cyrila. Foto: wikimedia.org

V bazilice sv. Klimenta nedaleko Kolosea byl v roce 869 pochován sv. Cyril. 1150. výročí jeho smrti přivedlo do Říma nejvyšší představitele českého a slovenského parlamentu. Ve čtvrtek 21. března se zúčastnili slavnostní mše v bazilice nad jeho hrobem a následující den je na zvláštní audienci přijal papež František.

Předseda poslanecké sněmovny ČR Radek Vondráček a předseda Národní rady SR Andrej Danko zamířili nejpr-

ve do Baziliky sv. Klimenta, jejíž dějiny, doložené několika patry archeologických vykopávek v podzemí, sahají do nejstarších křesťanských Věčného města. V horní bazilice sloužil mši svatou předseda Slovenské biskupské konference, bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský. Koncelebroval s ním arcibiskup Cyril Vasiľ, který je sekretářem vatikánské Kongregace pro východní církve, olomoucký pomocný biskup Antonín

Basler, bratislavský řeckokatolický eparcha Peter Rusnák a pražský řeckokatolický exarcha Ladislav Hučko, dále rektorři papežských kolejí obou národů Roman Czudek a Pavol Zvara a mnoho dalších českých a slovenských kněží působících v Římě. Liturgii doprovázela schola Papežského slovenského kolégia sv. Cyrila a Metoda. Starobylou baziliku zaplnily skupiny poutníků.

Akce organizované pod záštitou velvyslanců obou států při Svatém stolce, Václava Kolaji a Marka Lisánského, se zúčastnili také diplomatictí zástupci dalších zemí. Arcibiskup Zvolenský ve své homilii připomněl stále aktuální duchovní a mravní odkaz sv. Cyrila. Po skončení mše pokračovala slavnost procesím za zpěvu litanií k Cyrilovu hrobu v podzemní bazilice z konce 5. století, kde zazněly modlitby českých a slovenských biskupů. Hluboce symbolickou a dojemnou chvílí byl zpěv obou národních hymen, které společně zazpívalo celé shromáždění.

dokončení ze str. 1

Nyní – po krátkém vysvětlení – se můžeme vrátit k titulu tohoto úvodníku: Máme také dnes volat Hosanna Synu Davidovu? Ano! Je to modlitba vhodná nejen pro Květnou neděli, nejen jako součást liturgického zvolání, ale dobře využitelná i pro náš všední, každodenní život. Volejme tedy často: „Hosanna = zachovej, vysvobod, chraň mou duši, jsem přece tvůj přítel, Hospodine, Ježíši.“ Pak nepochybně zakusíme, že se nejedná pouze o ustálenou frázi, nýbrž o skutečné zvolání plně důvěry a jistoty.

Požehnané dny Svatého týdne i doby velikonoční!

Mons. Josef Nuzík

Mons. Josef Nuzík, pomocný biskup a generální vikář olomoucké arcidiecéze

Vatican News

Keňský františkán oceněn jako nejlepší učitel na světě

Františkán Peter Tabichi. Foto: parentsafrica.com

Šestatřicetiletý kněz Peter Tabichi se stal letošním laureátem ceny Global Teacher Prize. Keňský františkán, učitel matematiky a fyziky na Keriko Secondary School v polopouštní oblasti Rift Valley zvítězil mezi padesáti finalisty vybranými mezi čtyřiceti tisíci kandidáty z celého světa. Cena udělovaná *Varkey Foundation* pod záštitou premiéra Spojených arabských emirátů, šejka Mohammeda Bin Rashida Al Maktouma, obnáší milion dolarů, které františkánský kněz věnuje na rozvoj školství ve své oblasti.

„Tato cena nepatří mně, ale mladým tohoto velkého kontinentu. Jsem tady díky tomu, čeho dosáhli moji studenti. Toto ocenění jim otevírá možnosti a vypráví světu, že všechno je možné. Jako učitel, který pracuje v první linii, jsem svědkem nadějnosti mých mladých, jejich zvědavosti, talentu, inteligence a přesvědčení,“ řekl františkánský kněz při

přebírání ceny v Dubaji.

Třetina žáků otce Tabichihho žije na hranici krajní bídy, mnozí jsou sirotci, a všichni jsou uvyklí na hladomory a nedostatek vody. Navzdory dramatickým podmínkám tento františkán dokázal motivovat své svěřence do té míry, že vyhráli národní a mezinárodní soutěže. Ve své vesnici Pwani nedaleko Nakuru, dokázal rovněž utišit napětí mezi etnickými skupiny a vytvořit tzv. Klub míru. Osmdesát procent svého platu věnuje nejchudším a angažuje se rovněž ve vyučování metod umožňujících plodům vydržet navzdory suchu. To všechno přispělo k tomu, že obstál ve čtyřicetitisícové konkurenci. A při přebírání ceny ujišťoval o potenciálu Afriky, která vychovává vědce, inženýry a podnikatele, kteří budou jednou známi ve všech koutech světa.

Vatican News

SLOVO BISKUPA

V našich médiích stále nějakým způsobem rezonuje otázka zneužívání nezletilých katolickými kněžími. Budí to dojem, jako kdyby největším nebezpečím pro děti a pro jejich morálku měli být kněží. Ví se, že tomu tak není. Právě naopak. Proč se tady tedy rozvíjejí tyto skandály a vyvolávají veliké emoce a pohoršení? Stojí za to se nad tím zamyslet. Příčin bude více. Ale je tady také jedna příčina, která z toho vychází pro církev a pro její členy smutně příznivě: Ještě stále – chtě nechtě, vědomky či nevědomky – jsou kněží (a také věřící) v tomto sekularizovaném prostředí považováni za vzor slušného chování, za etalon morálky. A skvrna na jejich čistém povrchu bije do očí o moc více než skvrna na jiných površích, které tak čisté nejsou.

Mnozí o věřících říkají: Dodržují pravidla slušného chování nejen ze strachu před zákonem, ale především ze strachu před Bohem, který vidí všude. Ale ve skutečnosti strach nestačí, aby člověk něco zachovával. Strach se dá vždycky nějak obejít, oklamat, potlačit.

Co se nedá potlačit a co funguje stále, je láska, přesvědčení, že dobro vždycky nakonec zvítězí nad zlem, nad nespravedlností. Nezvítězí ale samo a ani to nemusí být vždycky už tady na zemi. Garantem může být jen absolutní moc nad světem. A nejen nad světem, ale i nad nebem. Proto se modlíme „buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi“. Naše naděje nekončí tady na zemi, ale pokračuje v nebi a až tam má definitivní závěr.

Nenechme se zkrusit mnohými zprávami o tom, jak se chovají někteří kněží (to, že to je jen malé promile, ať nás neutěšuje, spíše naopak). Je to velmi smutné. Ale ať v tom vidíme ještě i záblesk naděje. Když kněz něco takového spáchá, je to veliké veřejné pohoršení. Je to nepříjemné překvapení. Nečeká se to. Je to neočekávané. Proč? Protože se od něj tradičně očekává něco úplně jiného. A toto očekávání stále pěstujeme svými skutky v sobě a prohlubujeme i ve svém okolí.

Ladislav Hučko

Mons. ThDr. RNDr. Ladislav Hučko, CSc., apoštolský exarcha řeckokatolické církve

KNIHA, KTEROU BY SI MĚL PŘEČÍST KAŽDÝ MLADÝ ČLOVĚK

Příběh konverze Sohraba Ahmariho bude promlouvat k těm, kdo touží po transcendentnu, ale svádějí je modly moderní doby.

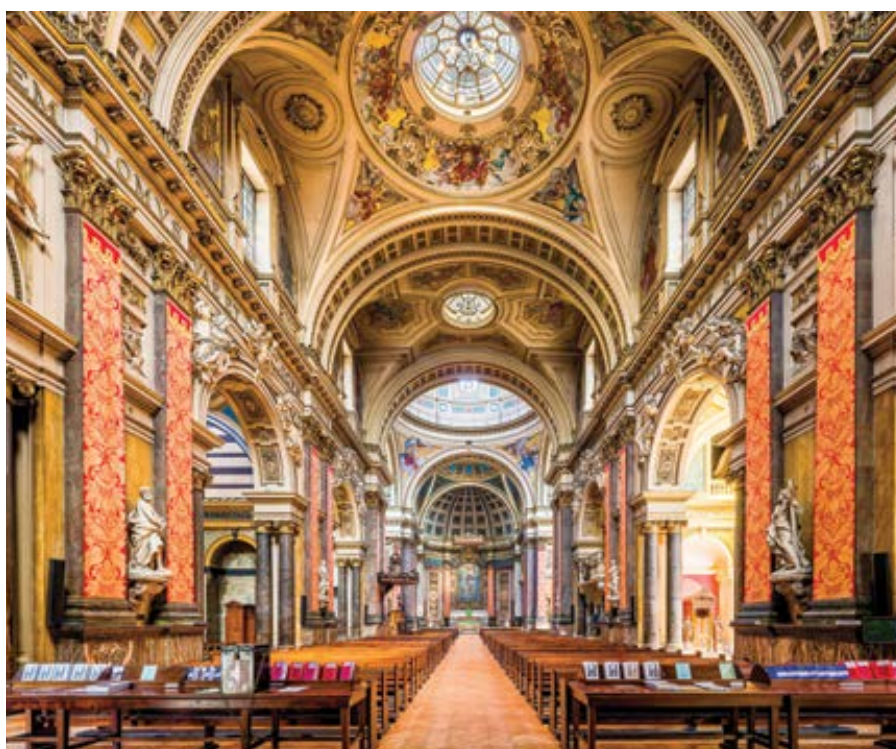
Každý příběh konverze je jiný, a přesto je všem společné základní přesvědčení: že katolická víra je pravdivá, ať už v tom, co říká o smyslu a účelu života, tak v pojetí církve, kterou založil Kristus. Tyto myšlenky ve mně podněcovala četba knihy *From Fire by Water: My Journey to the Catholic Faith* od Sohraba Ahmariho, Američana íránského původu, redaktora listu *New York Post* a příspěvatele listu *The Catholic Herald*.

Ahmariho cesta do církve vedla mnoha zákrutami a chybnými odbočkami. Navzdory svému íránskému jménu a původu se nejednalo o cestu od islámu ke katolicismu, jak to ve svém svědectví popisuje například Derya Littleová v knize *From Islam to Christ*, které vydalo nakladatelství *Ignatius Press*. Ahmari pochází z liberální středostavovské íránské rodiny – jeho matka úspěšně protestovala proti tomu, že se ve škole musel učit zpaměti dlouhé pasáže z Koránu. V roce 1998, kdy mu bylo téměř 14 let, emigroval se svou matkou do Spojených států.

Osamělé putování

Usadili se v Utahu a Ahmari již tehdy plyně hovořil anglicky, zcela se ponořil do světa amerických filmů a populární kultury a „byl zamilovaný do obrazu íránského ateistického intelektuála“. Poté následuje tragikomické líčení jeho rozčarování z plytké populární kultury, s nímž se setkával mezi svými spolužáky. „Navzdory veškerému strádání v Islámské republice tam lidé mají aspoň co říct,“ posteskl si. „A není snad účelem společenského života diskuse o politice, umění a ideologii?“ ptá se.

Tento intelektuální neklid vedl pře-

Bromptonská oratoř v Londýně. Foto: wikimedia.org

Ahmari znovu vstoupil do katolického chrámu, tentokrát do Bromptonské oratoře. Nádhera jeho architektury v kombinaci s krásou liturgie jej zcela uchvátila.

myšlivého Ahmariho k osamělému literárnímu a politickému putování; nejprve k Nietzscheho oslnivému básnicko-prozaickému dílu *Tak pravil Zarathustra*, jež promlouvalo do jeho adolescentní osamělosti; poté k Marxovi (vstoupil tehdy do čtyřčlenné marxistické buňky); potom jako student na Utah State University objevil výtisk Bible krále Jakuba a poprvé četl evangelium podle sv. Matouše.

Ačkoli byl Ahmari ohromen Matoušovým líčením pašijí a uznával, že touha po sebeobětování přesahuje marxistickou ideologii, ještě několik let žil hédonistickým životním stylem průměrného mladého Američana, včetně nadměrného holdování alkoholu a nezávazných známostí, a přesto byl často pronásledován otázkou, která ho sužovala: „Kdy se změníš?“ V 23 letech vešel v New Yorku do kapucínského kláštera, kde právě začínala mše. Vůbec nevěděl, co se odehrává u oltáře, a přesto se přistihl, že mu při proměňování tečou „slzy pokoje“.

Touha po sebeobětování přesahuje marxistickou ideologii. Ještě několik let však žil hédonistickým životním stylem.

Jedinečnost Bible

Ahmari přiznává, že během tohoto období jeho emoce a představivost „částečně souhlasily s vírou, avšak můj rozum se k nim odmítal připojit“. Nakonec jej v souladu s jeho zvědavou myslí „zachránila četba“ – konkrétně *Pět knih Mojžíšových* od Roberta Altera, který ho přesvědčil, že Bible je jiná než ostatní literární díla jako třeba *Epos o Gilgamešovi* a že se jedná o „živý text, který přes období 3000 let sděluje čerstvé pravdy“, a kniha *Ježíš Nazaretský* od papeže Benedikta XVI.

O tomto druhém titulu autor říká: „Právě této knize... jsem vděčil a stále vděčím za svou duši a za svou spásu.“

Vyznání

Redakce *New York Post* jej poslala pracovat do Londýna, kde Ahmari znovu vstoupil do katolického chrámu, tentokrát do Bromptonské oratoře. Nádhera jeho architektury v kombinaci s krásou liturgie jej zcela uchvátila. Zaklepal na dveře fary a požádal o duchovní vedení. O svém dlouhém hledání rozpačitě poznamenává, že „bylo téměř nesnesitelné uvědomit si, že jsem před svou konverzí strávil třetinu svého života, či ještě více, uctíváním „model“ – modly „dějin“, modly „pokroku“ a modly „sebe sama“. 19. prosince 2016 byl ve věku 31 let přijat do církve, a jelikož tehdy zrovna četl *Vyznání*, není žádným překvapením, že si za svého patrona vybral sv. Augustina.

Jeho autobiografie je nesmírně upřímným a pokorným líčením jeho duchovní cesty. Doporučuji ji především mladým lidem jeho generace na Západě. Těm, kteří stejně jako Ahmari touží po transcendentnu, ale dočasně se nechávají svádět moderními modlami naší doby.

Francis Phillips
catholicherald.co.uk
Přeložil Pavel Štíčka

Francis Phillips,
matka osmi dětí, autorka literárních
kritik pro *The Catholic Herald*

WILHELM PLUTA

Mučedníci komunismu

Mezi polskými biskupy byla v době komunismu řada vynikajících osobností, které se rozhodly nepřistoupit na kompromisy s nově ustaveným komunistickým režimem a statečně a trpělivě hájily zájmy církve a věřících a snažily se čelit tlakům ateistických úřadů. Mezi ně patří i Služebník Boží Wilhelm Pluta.

Foto: wiesz.com.pl

Narodil se 9. ledna 1910 v Horním Slezsku, poblíž Chorzowa. Z národnostního hlediska bylo území Horního Slezska regionem převážně polským s výraznou německou menšinou a četné rodiny zde byly smíšené. Otec pracoval jako důlní mistr na dole Wirek, matka Agnieszka se starala o domácnost a devět dětí, které vedla k pracovitosti, skromnosti, k víře v Boha a soucitu s potřebnými. Rodina udržovala kontakty s místními kněžími, především dlouholetým farářem v Kochłowicích Ludwikem Tunkelem, který byl velmi horlivým pastýřem pečujícím o rodiny a mládež, ale také organizátorem setkání, náboženských skupin a sdružení. Je neuvěřitelné, že během jeho působení vzešlo z kochłowické farnosti 40 kněžských povolání. Jedním z těch, které nesporně ovlivnil, byl také mladý Wilhelm. Chlapec chodil do obecné školy v Turzo-Kolonii

v době 1. světové války a poté už po vyhlášení nezávislého Polska v roce 1918 studoval na klasickém gymnáziu v Katovicích. Patřil k nejlepším studentům ve škole, díky čemuž získal i jako první žák na škole prospěchové stipendium. Po maturitě se mladý Wilhelm rozhodl pro kněžské povolání. Nastoupil do Vyššího duchovního semináře Slezské diecéze v Krakově a teologii studoval na teologické fakultě Jagellonské univerzity. Díky své pracovitosti, píli a systematickosti vynikal i mezi bohoslovci. Na kněze byl vysvěcen v katovické katedrále 24. června 1934 pomocným biskupem diecéze Katowice Theophilem Bromboszczem.

Z místa na místo

V letech 1934–1939 vyučoval jako katecheta na několika středních školách v Bielsku, včetně polského státního gym-

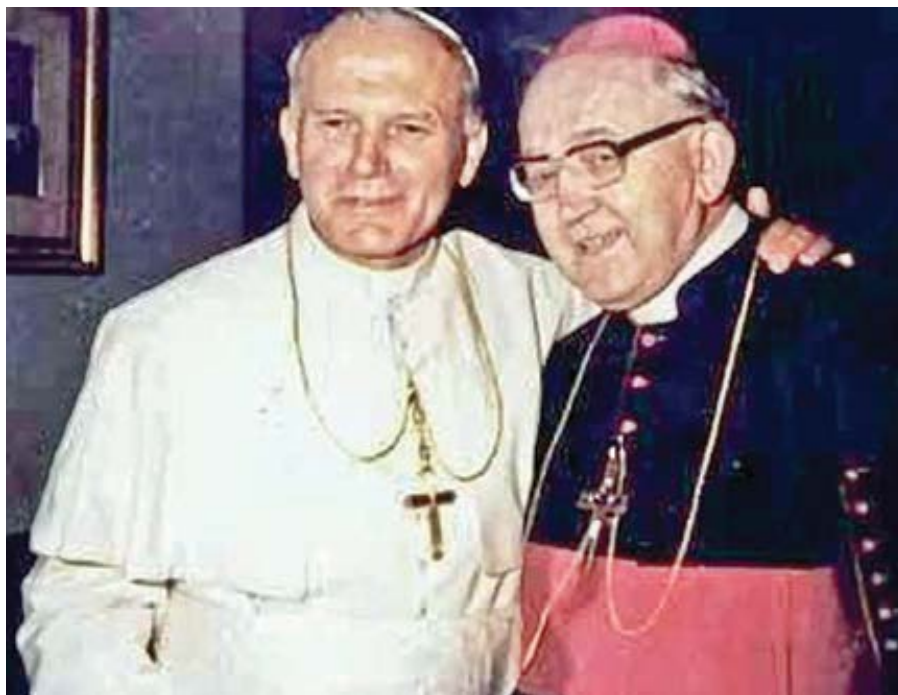

Foto: gazetalubuska.pl

Usiloval o upevnění rodiny, které stavěl na společné víře v Krista, modlitbě a manželské lásce.

názia, a také na zdejší obecné škole. Přidělením tohoto místa novokněži bylo nesporně vyjádřením důvěry ze strany biskupa a svědčilo o jeho dobrých pedagogických schopnostech. To, že dokázal žáky zaujmout a vytvořit si k nim pozitivní vztah, potvrzuje i fakt, že s ním někteří udržovali kontakt až do jeho smrti. Poté, co německá armáda vstoupila do Bielska a následně bylo uzavřeno i gymnázium, začala pro mladého kněze obtížnější etapa života – během 2. světové války byl opakovaně přesouván z místa na místo. Nejprve nastoupil nakrátko do rodné farnosti a brzy nato u kostela svatého Antonína v Chorzowě. V červenci 1942 byl poslán do farnosti Leszczyna v Horním Slezsku místo kněze Jana Pojdy, zatčeného Gestapem, a pracoval zde jako její administrátor. Protože sloužil mše za farníky a jejich blízké, padl na frontě během války proti nacistům, a také rozesílal postiženým farníkům modlitby a povzbuzující dopisy, stal se objektem sledování Gestapa. Díky intervenci farníků vše nakonec skončilo jen výslechem a výstrahou ze strany německých bezpečnostních orgánů.

Po tříleté pastorační práci byl v květnu 1945 přemístěn do farnosti Nowa Wies–Wirek. Zde panovala mezi lidmi po válce zoufalá situace – bída, nezaměstnanost, nejistota z budoucnosti. Nouze horlivého kněze překvapila, ale přiměla jej k organizování pomoci těm, kteří nejvíce strádali duchovně i materiálně. Od října 1946 byl ustanoven správcem farnosti Nejsvětějšího srdce Ježíšova v Koszęcínu. Během zdejší práce dokončil doktorát na Teologické fakultě Jagellonské univerzity v Krakově. Na základě dekretu biskupa z Katovic byl 6. října 1948 přemístěn do farnosti svatého Mikuláše v Lublinci a od 10. září 1951 byl ustaven jako duchovní správce pro farnost sv. Josefa v Katovicích–Załęże. V téže době byl pověřen biskupem, aby vedl pastorační studia pro novokněze a vyučoval na Katolické univerzitě v Lublinu. Brzy mu bylo nabídnuto, aby vycestoval do Freiburgu a na tamějším teologickém institutu připravoval svou habilitační práci. Avšak komunistické úřady mu odmítly vydat pas, protože jeho činnost hodnotily jako nebezpečnou a nepřátelskou pro režim.

Obhájcem kněží a rodin

Vzhledem k jeho schopnostem a aktivitě jej papež Pius XII. 4. července 1958 jmenoval apoštolským administrátorem gorzowské administratury a titulárním biskupem v Leptis Magna. 7. září 1958 obdržel biskupské svěcení v gorzowské katedrále z rukou polského primase Stefana Wyszyńskiego. Spolusvětiteli byli biskupové Herbert Bednorz a Bolesław Kominek. Gorzów Wielkopolski leží na západě Polska poblíž hranic s Německem. Před 2. světovou válkou šlo o ryze německé město, odkud byla po skončení konfliktu odsunuta většina populace a masově sem přicházeli obyvatelé tzv. Kresů – území bývalého východního Polska, zabraného po 2. světové válce Sovětským svazem. Právě v Gorzowě byla zřízena apoštolská administratura pro nově získaná území severozápadního Polska. Biskup Pluta se stal ordinářem nejrozsáhlejší polské diecéze, zabírající sedminu státu. Nová diecéze se ve složitých poválečných letech komunistického Polska teprve utvářela. Biskup rozvinul širokou iniciativu, aby konsolidoval zdejší poměry. Prioritami jeho působení byli kněží, manželé a rodiny. Měl pochopení pro potřeby svých kněží a snažil se jim zajistit důstojné podmínky pro jejich působení i odpočinek. Inicioval také péči o staré a nemocné kněze. Pozornost věnoval také bohoslovcům. Ve svém ordinariátu usiloval o podporu rodin a snažil se čelit postupující komunistické ateizaci země. Organizoval duchovní přípravy mladých lidí a snoubenců před vstupem do manželství, rodinné poradenství či přednášky pro rodiče a kmotry, nejprve ve své diecézi a následně v celé zemi. Pro tuto činnost psal knihy, vytvářel a poskytoval kněžím studijní materiály, na jejichž základě měli kurzy vést. Usiloval o upevnění rodiny, které stavěl na společné víře v Krista, modlitbě a manželské lásce.

V konfliktu s komunistickým režimem

Horlivé působení biskupa Pluty rozhodně nerezonovalo s ateistickými plány komunistického režimu v zemi. Komunisté se jej snažili zdiskreditovat, že v době okupace polského území podepsal volkslistu, ale na bývalých územích západního Polska, připojených za války k Třetí říši, nešlo

v případě zdejších lidí z často smíšených rodin o nijak výjimečný krok. Větším prohrěškem kněze z pohledu komunistické vládnoucí garnitury byla jeho kázání proti státní materialistické výchově mládeže ještě z období jeho působení ve farnosti Lubliniec a v Katowicích-Załęże. V době, kdy biskup Pluta stanul v čele gorzowské administratury, došlo k opětovnému vyostření vztahů mezi komunistickou vládou a katolickou církví v Polsku. Činnost kněží i věřících byla sledována a ta, která přesáhla striktně vymezené hranice pro náboženský život v socialistické republice, byla sankcionována. Jen v roce 1958 udělily krajské komunistické orgány gorzowskému ordinariátu patnáct výstrah a žádaly o přesunutí sedm kněží na jiná místa. Kněží dané církevní administratury dostali čtyřicet finančních pokut a tři byli odsouzeni za vyvolávání náboženských vášní a pobuřování. Tajná policie monitorovala život ve farnostech i klášterech, snažila se získávat nové spolupracovníky a proniknout intenzivněji do církevního prostředí. Hlavním objektem sledování tajné policie byl právě biskup Pluta. Systematicky nahrávali jeho kázání a veřejná vystoupení, stejně jako byly pořizovány záznamy jeho setkání a rozhovorů. Jejich přepisy dostávaly centrální orgány tajné policie. Režimu velmi vadila jeho veřejná vystoupení a kritika komunistické proticírkevní politiky, např. činnosti kolaborujících „pokrokových“ kněží či protináboženských opatření na školách. Představitelé režimu mu zazlívali, že se snažil mezi duchovními udržet poslušnost papeži a biskupovi a ty, kteří dělali s režimem kompromisy a spolupracovali s ním, přesouval na horší místa. Tajná policie se snažila poškodit pověst biskupa Pluty a oslabit jeho pozici mezi biskupy a kněžími prostřednictvím svých spolupracovníků i v řadách kléru. Vybraní konfidenti měli podryvat biskupovu autoritu, rozšiřovat o něm pomlouvačné řeči jako o neúspěšném, nepřístupném náboženském fanaticovi, který se stal biskupem pouze

Tajná policie jej hodnotila jako fanatika, který se věnuje pouze práci pro církev, jiné věci jej nezajímaly.

náhodou. Pomocí tajných spolupracovníků chtěla tajná policie rozhádat biskupa Plutu s jeho pomocnými ordináři, především biskupem Jerzym Strobou.

„Nepřítel lidové vlády“

Biskup Pluta však tyto útoky proti diecézi i své osobě ustál a o to více kritizoval praktiky režimu. Například na kněžské konferenci v Pile v dubnu 1964 pronesl, že mezi kněžími jsou „zrádci, kteří donášejí o všem informace komunistickým orgánům“. Také zakázal kněžím předávání údajů z inventárních knih či hlášení informací o výuce náboženství státním úřadům, aby tak zabránil jejich kontrole církevního života. Biskup označoval komunistickou vládu za dílo Satana a před vstupem na jednání s krajskými komunistickými orgány v Zielonej Górze pronesl exorcismus. Z pohledu partajních tajemníků a jejich úředníků byl obtížným soupeřem, takže si na něj často stěžovali. Dle jejich zpráv se choval drze a svaloval vinu na komunistické orgány, které mu dle jeho vyjádření „cíleně komplikují práci v diecézi“. Pro tyto jeho postoje mu komunistické orgány odmítly vydat pas, když chtěl vyjet na 2. vatikánský koncil, a teprve po intervenci episkopátu mu udělily povolení do Itálie odjet. Ve zprávách tajné policie byl biskup Pluto charakterizován jako asketický člověk, který každou volnou chvíli věnuje modlitbě a četbě breviáře a vyhýbá se kontaktům se světskými osobami, což samozřejmě jejich spolupracovníkům mimo klérus výrazně komplikovalo jejich snahy jej zdiskreditovat, či jen monitorovat. Tajná policie jej hodnotila jako fanatika, který se věnuje pouze práci pro církev, jiné věci jej nezajímaly. Označovali jej jako věrného podporovatele primase Stefana Wyszyńskiego, dále jako konzervativního člena episkopátu odmítajícího jakékoliv

kompromisy s komunistickou vládou. Komunistické úřady označovaly biskupa jako „nepřítele lidové vlády“ v Polsku. Žádné pokusy o kompromitaci biskupa Pluty nebo podkopání jeho autority, usměrnění jeho vedení gorzowské diecéze či jeho vztahu ke komunistické vládě v Polsku se tajné policii nepodařily.

Věrný Služebník Boží

V roce 1972 v návaznosti na politiku tzv. détente, kdy Spolková republika Německo uznala hranice Východního Německa a západní hranici Polské lidové republiky, papež Pavel VI. potvrdil stálou duchovní správu po válce nově získaných území Polska v severozápadní části země. Wilhelm Pluta se tak stal diecézním biskupem nově založené diecéze Gorzów. Dále pokračoval v budování diecéze, péči o kněze i rodiny. Zůstal nekompromisní a pevný ve svých postojích až do konce svého života. Zemřel tragicky 22. ledna 1986 při autonehodě, když cestoval z Gorzowa do Gubina, kde se chtěl setkat s místními duchovními. Umírajícímu biskupovi udělil spolecestující kněz M. Marszałik, kancléř kurie, pomazání nemocných. Biskup Pluta zemřel při převozu do nemocnice v Świebodzině následkem prasknutí aorty. Byl pohřben v kryptě gorzowské katedrály, před kterou se dnes nachází jeho památník. V roce 2013 byl v Gorzowě otevřen Institut Wilhelma Pluty. V roce 2002 byl se souhlasem Apoštolského stolce zahájen proces beatifikace Božího Služebníka biskupa Wilhelma Pluty, v roce 2015 se uzavřela diecézní fáze tohoto procesu a v roce 2016 byla zahájena další fáze procesu jeho blahorečení ve Vatikánu.

Vojtěch Vlček

Mgr. Vojtěch Vlček, historik a pedagog, spolupracovník Ústavu pro studium totalitních režimů

Protože sloužil mše za farníky a jejich blízké, padlé na frontě během války proti nacistům, a také rozesílal postiženým farníkům modlitby a povzbuzující dopisy, stal se objektem sledování Gestapa.

ODVAHA A ODHODLANOST – VLASTNOST CHARAKTERNÍHO ČLOVĚKA

Představujeme 28 vlastností (ctností), kterými je budován dobrý lidský charakter, jak je přednášel pro mladé v Univerzitním pastoračním centru v Bratislavě kněz P. Milan Bubák SVD.

O Winstonovi Churchillovi prý lidé říkali, že vypadá jako buldok. A on prý tohoto názoru dokonale využil. Celkem úspěšně se lidem snažil dát najevo, jak se mají chovat, aby se dokázali vzpamatovat z noční můry a důsledků dlouhé a strašné války, kterou měli právě za sebou.

Byl to velký a neobyčejně všestranný člověk: talentovaný novinář, životopisec a historik, nadaný malíř, pilot, odvážný a vynikající voják a vlivný řečník. Vypadalo to, jakoby si všechny tyto dary pěstoval a připravoval pro pravou chvíli, kdy je bude moci využít ke spáse Británie a hodnot, na kterých jeho vlast stála.

Byl velkým vlastencem. Pevně věřil v důležitost vlasti a její historický význam v rámci Evropy a světa. Měl ocelové zdraví a schopnost dokonalé koncentrace. Co sliboval svému lidu, bylo přímé a nepřikrášlené: „Nemám nic, co bych nabídl kromě krve, námahy, slz a potu.“ Jeho slova byla živoucím obrazem charakteru a do svých posluchačů doslova vlévala ctnost odhodlanosti: „Co je naším cílem? ... Vítězství, vítězství za každou cenu, vítězství i navzdory každému teroru, vítězství, byť je cesta k němu jakkoli dlouhá nebo těžká; neb bez vítězství není přežití.“ „Neochabneme ani neselžeme. Budeme pokračovat až do vítězného konce. Budeme bojovat ve Francii, budeme bojovat s rostoucí důvěrou a rostoucí silou ve vzduchu, budeme bránit naše ostrovy, ať to stojí cokoli. Budeme bojovat na pobřežích, budeme bojovat na přistávacích plochách, budeme bojovat na polích i na ulicích, budeme bojovat na kopcích; nikdy se nevzdáme.“

Náročný start do života

Kdo byl vlastně Churchill? Odkud pramenilo jeho výjimečné odhodlání, které bylo tak viditelné a které přineslo takové

Winston Churchill. Foto: historyonthenet.com

Jak vysvětlit fenomén, jakým byl např. Churchill? Osobnost je tajemstvím. V dynamickém napětí mezi svobodou a milostí se vynořuje jedinečné a zcela nepředvídatelné „já“.

významné ovoce nejen jemu, ale i zemi, kterou vedl? Jaké bylo Churchillovo zázemí a výchova? Domnívali bychom se, že to byl člověk mnoha darů a s perfektním zázemím. Pravda je přesně opačná.

Winston Churchill se narodil 30. listopadu 1874 v Blenheim Palace. Porod byl předčasný. Jeho otec Lord Randolph na něj hleděl jako na nedochůdce a ani jeho matka nebyla při pohledu na něj o mnoho citlivější. Jediná citová odezva přicházela od chůvy, slečny Anne Everestové, ke které hluboce přilnul. Měl vadu řeči, kterou se mu nepodařilo nikdy zcela odstranit. Během celého života měl sklony k těžkým depresím. Jeho bídné školní výsledky na škole Harrow zřejmě byly vodou na mlýn rozhodnutí jeho otce poslat jej do armády. U přijímacích zkoušek na Royal Military College nebyl příliš úspěšný. Udělal je až potřetí. Tak – přijali jej.

Jeho rodiče byli v letech 1876–1884 veřejně znemožněni. Jejich manželství existovalo totiž jen naoko. Bylo veřejným tajemstvím, že paní Randolphová měla mnoho mimomanželských skandálů. Lord Randolph náruživě hrál hazardní hry, byl notorický alkoholik a nezodpovědný rozhazovač peněz. Zemřel roku 1895. Zůstaly po něm jen dluhy.

Umožnit zařvat britskému lvu

Někteří Churchillovi životopisci tvrdí, že důvodem, proč se stal tak intenzivně ambiciózním, proč chtěl za každou cenu ukázat, co umí, byla lhostejnost jeho otce vůči němu. Pravdou však je, že Churchill nikdy nic neskrýval a sám o sobě rád vyprávěl jako o zanedbávaném, znevýhodňovaném dítěti, které bylo později navíc ubité bídným vzděláním.

Mnoho analytických a respektova-

ných studií o Churchillovi ukazuje na množství chyb, kterých se ve svém politickém životě dopustil. Nezřídka se mýlil ve svém přesvědčení, byl tvrdohlavý v činech, dětinský v reakcích a vedený chybnými rozhodnutími. O čem se však nedá polemizovat a pochybovat, byl jeho vliv na britskou morálku a odhodlanost zajistit svým spoluobčanům vítězství. Jak to sám rád řekl: „Umožnit zařvat britskému lvu.“ Jeho projevy a výřečnost byly v době krize pro jeho spoluobčany nezastupitelným přínosem. On jimi nejen vládl, ale i inspiroval.

Jak vysvětlit fenomén, jakým byl například Churchill, nebo kdokoli mu podobný? Těžko. Osobnost je tajemstvím. V dynamickém napětí mezi svobodou a milostí (slitováním) se vynořuje na povrch jedinečné a zcela nepředvídatelné „já“. Jedinečná osoba není produktem pouze osobních genů, prostředí anebo jen rodinného zázemí či rodokmenu. Churchill vlastnil jakýsi vnitřní a neutuchající smysl pro vlastní duchovní cestu a pro povinnost naplnit svůj osobní úděl. Snad nejlépe toto tajemství vysvětlují jeho vlastní slova: „Když se ve světě dají do pohybu velké věci, které začnou hýbat dušemi všech lidí, a tyto věci povedou lidi k tomu, že začnou opouštět své rodinné krby, odkládat své pohodlí a bohatství a že na čas zapomenou na hledání pouze svého vlastního štěstí, a když celý ten pohyb bude odpovědí na určitá vnitřní nutkání, která v nás vzbudí úžas a kterým nebudeme schopni odolat, tehdy zjišťujeme, že jsme dušemi, ne zvířaty, a že v prostoru a čase se něco děje. A to všechno nás – ať se nám to líbí nebo ne – bude hnát do služby.“

KOMENTÁŘ

Ctnost odhodlanosti (rozhodnosti) se vyskytuje zřídka, protože chce-li ji člověk mít, musí svůj zásobník nabít množstvím dalších – doprovodných ctností. Bez nich by odhodlanost (rozhodnost) byla čímkoli, jen ne ctností. Podívejme se například čím: odhodlanost bez trpělivosti je zbrkllostí, bez naděje je slepotou, ba vlastně hloupostí. Jak se můžeme odhodlat (rozhodnout) pro něco, v co nevěříme? Jak není odhodlanost (rozhodnost) svázána s rozeznáváním, je to pouhý fanatismus. A když není pobízena od-

Foto: jean wimmerlin / Unsplash

vahou, nebude to nic jiného než otupělost, nehybnost a vzpurnost. Kdyby nás někdo nabádal, abychom šli za tím, co nás inspirovalo, bez odvahy bychom se vzepřeli. Člověk by i navzdory krásným myšlenkám, touhám a cílům zůstal sedět za pecí. Bez odvahy se nepohne. A nakonec, když chybí věrnost tomu, v co jsme uvěřili a pro co jsme se rozhodli, bude odhodlanost (rozhodnost) neustále sabotovaná tzv. nutkavým chováním: člověk bude odbíhat jednou za tím, jindy za oním. Vždy se najde něco, co bude silnější než to, za čím jsme se rozhodli jít.

K odvaze jsou potřeba další ctnosti

K tomu, aby měl člověk ctnostnou rozhodnost, je tedy třeba, aby byl trpělivý, měl naději, byl schopný rozlišovat, byl odvážný a aby byl věrný svému cíli. Trpělivost mu dodá energii k vytrvalosti, když čas plyne a výsledek se stále nedostavuje. Naděje mu umožní stále vidět před očima cíl. Rozeznávání mu umožní poznat, zda je hloupý či moudrý. Odvaha mu dá schopnost postavit se proti každému nebezpečí i překážce, která mu stojí v cestě k cíli, aniž by ohnul páteř. Věrnost jej připoutá k dobru, na které se snaží dosáhnout a bude mu dávat sílu nenechávat se vyrušovat přitažlivými a vábivými věcmi, které jej budou potkávat.

Odhodlanost (rozhodnost), podně-

covanou, doprovázenou a ochraňovanou s ní spřízněnými ctnostmi, bychom si neměli plést s tvrdohlavostí ani fanatismem, jak se často děje. Jaký je tu rozdíl? Odhodlaný člověk vypadá někdy jako nezdravě tvrdohlavý. Dost často se o něm okolí vyjadřuje jako o fanaticovi. Jak se dá poznat fanatic? Nebo ještě přesněji: jaký je rozdíl mezi odhodlaným (rozhodným) člověkem a fanaticem? Fanatik je člověk, který není schopen změnit nebo modifikovat předmět svého zájmu a úsilí a to ani tehdy, kdy je jasné, že jeho cíl je iluzorní, neskutečný, nedosažitelný. Fanatik není otevřený pro zpětnou vazbu. Je to člověk vzpurný, tvrdohlavý, uzavřený a hlavně silný tajnůstkář. Za svým cílem jde někdy až po fatální důsledky. Autor Richard Weaver hovoří o fanatismu takto: „Fanatik je člověk, který svou energii, poté co se ukázalo, že jeho cíl je nereálný, znásobí.“ To znamená: tma před očima a on přidá plyn. A básník William Cowper to říká ještě prozaičtěji: Fanatismus je „slehání plamenů z přehrá-tého mozku“.

Těžké rozlišování

Samozřejmě musíme přiznat, že pro člověka, který pracuje pro Boží věc, není někdy lehké odhadnout, kdy je čestným odhodlancem a kdy fanaticem. Darmo mluvit – naše sklony žít v sebeklamu jsou zrádné a rafinované.

Odhodlaný člověk je pevný a rozhodný a pokračuje v klidu. Je osvícený a není pravděpodobné, že by se v cestě za svým cílem uštvál anebo vyhořel. Odhodlaný člověk je příjemným a inspirujícím vizionářem, který je vždy a v každé chvíli ochotný své cesty a cíle podrobit skrutinii: tj. zkoumání a testu. Důležitá zásada je: odhodlaný člověk není tajnůstkář. Všechny své karty vyloží na stůl a o svých rozhodnutích je ochotný diskutovat s lidmi, kteří jej vyzvou. Hlavně však před patřičnou autoritou. Jakmile tato autorita zasáhne, poslechne s tím, že přece Bůh do věci vidí a i toto může být součástí jeho plánů. Zde máme na mysli odhodlanost lidí, kteří se rozhodnou jít za nějakou Boží vizí (např. v rámci církve). Avšak platí to do jisté míry i pro lidi, kteří se rozhodují pro významné cíle „jen“ na lidské úrovni (vždyť pro věřícího každá dobrá inspirace pochází od Boha).

Pevný ideál je Boží dar

Odhodlaný člověk se nezalekne nástrah a nespravedlivých zkoušek, protože věří, že za vším je Bůh a On to nakonec řídí. Odhodlaného člověka lidé dost často „přátelsky“ upozorňují na nebezpečí, která má před sebou, na nerozumnost rozhodnutí, které učinil, na tvrdohlavost, se kterou kráčí, na neschopnost poslouchat je a nechat se ovlivnit. Ale odhodlaný člověk ví, že „psi štěkají a karavana jde dál“. Názory a postoje lidí, včetně dobromyslných, jsou tvář v tvář odhodlanému a rozhodnému člověku ovlivněné vším možným. Může to být povrchnost. Nerozumějí tomu, pro co se odhodlaný člověk rozhodl. Ideál nemusí mít tu stejnou sílu a přitažlivost pro každého. Pevný ideál je darem od Boha a ne každý je jím stejně silně vyburcovaný. Může to být i snaha lidí být moudří a odhodlaného člověka dobromyslně varovat a upozorňovat na nebezpečí, které na něj číhá, když „přepne (přepískne)“. „Lidé by neměli do ničeho jít příliš po hlavě. To je znak nevyrovnanosti“, říkají. Může to být i žárlivost. Lidé nemají rádi ty, kteří dosahují tam, kam se ostatním dosáhnout nedaří, nebo jdou po cestách, na kterých oni sami permanentně selhávají. Může to být i kletba „dysfunkčního systému“ (rodiny, obce, skupiny).

Foto: William Stitt / Unsplash

Lidi, kteří se navzdory očekávání nějak ztratili. Z nadaných, talentovaných není nic. Naopak nenadaní a „neobdaření“ je najednou předběhnou.

Každý má své poslání

Členové těchto systémů (skupin) nesnou, aby se některý z jejich členů odkláněl od cesty všemi tradičně praktikované. Mohli bychom tu uvést mnoho příkladů z dějin, kde bychom našli krásné ilustrace všech uvedených postojů okolí. Za všechny aspoň k poslednímu: sv. Stanislav Kostka, Alois Gonzaga a i sv. Tomáš Akvinský byli tupeni i ve vlastních rodinách, které se stavěly proti jejich rozhodnutím. Tomáše Akvinského například tak zostudili, že ho pro touhu být dominikánem unesli, zavřeli do jakési věže a nastrčili tam ženu, aby jej svedla a tak by byl pokoj! Jenomže odhodlaný člověk se nenechá splést a zastavit. Bez odhodlaných lidí by se dějiny nehýbaly. Jdeme vpřed jen proto, že máme odhodlané a zanícené jedince. Ale o to nejde. To, že tito lidé výrazně ovlivní chod dějin a jsou nezastupitelným přínosem pro společnost, je jen důsledkem. Hlavní je – především pro věřícího člověka – že každý z nás má své poslání, jehož hlavní charakteristikou je, že nás vyčleňuje z neformné masy a vyzývá k tomu, abychom šli svou vlastní cestou. Arnold Janssen, zakladatel Společnosti Božího Slova měl ve zvyku říkat, že „každý svatý jde svou

cestou“. K tomu, aby po ní šel, ji musí nejdříve objevit. A když už ji objeví, musí být v cestě po ní pevný a odhodlaný.

Disciplína je nutnost

Jak je ale možné, že někteří cestou za cílem nejsou dost odhodlaní, když jiní neznají překážky? Všeobecně se to vysvětluje silnou a slabou vůlí. „Ten má silnou vůli, proto mu to jde! Já ji nemám, proto jsem nemožný“, řekne se. I když je pravda, že silná vůle je důležitá, pravda je i to, že se silnou vůlí se nikdo nenarodí. Vůli je třeba pěstovat a upevňovat. To je cílem výchovy a sebevýchovy. Začínáme maličkostmi a pokračujeme důležitými věcmi. V podstatě nezáleží na tom, v jaké oblasti si pevnou vůlí pěstujeme: studiem, sportem nebo tréninkem jiné zručnosti. Naše osobnost je jak spojené nádoby. Co se naučíme v jedné oblasti, nám pomůže i v jiné. Disciplinovaný sportovec s pevnou vůlí bude disciplinovaný i v jiných oblastech svého života.

Avšak, i navzdory tomu, že teorie se silnou a slabou vůlí je důležitá, přece není hlavní odpovědí na otázku, proč se někomu daří být odhodlaný a někomu ne. Odpovědí je silný a slabý motiv. Když

Jenomže odhodlaný člověk se nenechá splést a zastavit. Bez odhodlaných lidí by se dějiny nehýbaly. Jdeme vpřed jen proto, že máme odhodlané a zanícené jedince.

má někdo silný motiv, pak bude mít i silnou vůli. Silný motiv – tj. to, proč něco chci a jakou hodnotu to pro mne má – je jako magnet, který potáhne za sebou i tu nejslabší vůli. Proto: když chci být odhodlaný, musím se snažit poznat hodnotu věci, které chci dosáhnout.

Na první pohled nemusíme vidět talent

Odhodlanost je vynalézavá ctnost. Nevzdává se, ale vždy hledá nové možnosti. Když to nejde jedním způsobem, hledá jiné. Připomeňme si, jak jsme se chtěli dostat například přes potok, kde nebyl most. Jak jsme zkoušeli tisíc možností, až jsme se nakonec na druhou stranu dostali. Nevrátili jsme se, ale žhavě jsme přemýšleli a naplno zapojili svou tvořivost, dokud jsme nenašli řešení.

O Robertu Bruceovi (1274–1329), skotském králi, se říká, že byl též příkladem velké odhodlanosti. Jednou prý po prohrané bitvě, ležel na posteli v jedné chatrči. Všiml si pavouka na stropě, jak se na pavučině snaží přeskočit z jednoho trámu na jiný. Pavoukovi se to šestkrát nepodařilo. Robert si vzpomněl, že i on prohrál šest bitev za sebou. Nyní si řekl,

že když se to pavoukovi podaří po sedmé, i on se ještě vydá do sedmé bitvy. Pavoukovi se to zdařilo a král šel do bitvy, kterou vyhrál.

Odhodlanost se projevuje nejen v individuální, ale i v kolektivní rovině. Z dějin jsou celé skupiny lidí i národy známé pevností při hledání a prosazování svého cíle. Připomeňme si například nedávnou oranžovou revoluci na Ukrajině, jež změnila praxi totalitního režimu, který zmanipuloval volby.

Kdyby někdo chtěl lamentovat, že pro nadaného člověka je lehké být odhodlaným, je třeba říci: příklady, které zde uvádíme, jsou většinou příklady lidí, kteří neměli na to, aby dosáhli toho, co nakonec získali svou odhodlaností. Odhodlanost se týká ve své podstatě těch, kteří lidově řečeno nemají na to, aby to někde nebo k něčemu dotáhli. Napohled nemají talent, nemají vnitřní výbavu; prostředí, odkud vyšli, jim neprálo, ani okolnosti jim nejsou nakloněné. A přesně toto je stav, jehož řešením je odhodlanost. Odhodlanost je tedy především vlastnost „zabitých případů“. Samozřejmě nejen těch. Každého. Ale talentovaní se obvykle spoléhají na to, že jejich nadání a příznivé okol-

nosti, v nichž se nacházejí, budou pro ně pracovat samy od sebe. Tak to obvykle nefunguje. Proto se velmi často setkáváme s lidmi, kteří se navzdory očekávání okolí nějak ztratili. Z nadaných, talentovaných není nic. A naopak nenadání a „neobdaření“ je najednou předběhnou.

Evangelium připomíná, že „kámen, který stavitelé zavrhl, stal se kvádrem nárožním“ (Mt 21,33–43). Jde o kámen, který zavrhl druhý, ale i o kámen, který jsme zavrhl i my sami v sobě. Ze zavržených nebo neuznaných věcí se v Boží logice stávají věci „úhelné“, tedy klíčové. Je nutné pracovat s tím, co máme. K tomu je cenným pomocníkem ctnost odhodlanosti.

Jaké jsou tvé touhy? Toužíš po velkých cílech? Záleží ti na tvé budoucnosti? Je pro tebe důležité, co jsi a co děláš?

Co děláš proto, abys odhodlaně šel za svým cílem? Děláš pro to vůbec něco?

Nejsi fatalista, který nad sebou zlomil hůl a začlenil se mezi zabitě případy? Věříš v sebe? Věříš, že Bůh má pro tebe plány a očekává, že je budeš zkoumat a splníš je?

Co říkáš na koncept slabé a silné vůle versus slabý a silný motiv?

Přeložila Sylva Bernardová

Zpracováno podle DeMarco, Donald.

The Heart of Virtue: Lessons from Life and Literature Illustrating the Beauty and Value of Moral Character. San Francisco:

Ignatius Press, 1996.

VYDÁVAT SVĚDECTVÍ příprava na mimořádný misijní měsíc říjen 2019

Milí čtenáři,

protože v letošním roce budeme v říjnu prožívat papežem Františkem vyhlášený mimořádný misijní měsíc, rozhodli jsme se vás do příprav a v našem případě tedy především do obsahu *RC Monitoru* aktivně zapojit. Arcibiskup Jan Graubner v pastýřském listu k tomuto tématu mj. vyzval, abychom „**dělali běžné věci s misijní horlivostí**“. Jsme si jisti, že s tím máte aktivní zkušenost a snažíte se o to.

Chceme vás požádat o krátká osobní svědectví a příběhy z vašeho života, kdy jste se ocitli v situaci, že jste svým postojem vyjádřili, komu jste uvěřili a proč jednáte možná jinak, než ostatní. A tím se třeba i povedlo lidem kolem vás ke Kristu přiblížit. Víru si nemůžeme nechávat jen pro sebe. Tím, že jí dáváme dále, ona také významně roste.

Napište nám na redakce@rcmonitor.cz nebo na poštovní adresu! Vaše příspěvky pomohou druhým i nám!

redakce *RC Monitoru*

Foto: Grant Whitty / Unsplash

RADA EVROPY: OD DVANÁCTI HVĚZD K PŮLMĚSÍCI?

V současné době snad častěji než dříve slyšíme o Radě Evropy, obzvláště v souvislosti s jejími (velmi eufemisticky řečeno) podivnými doporučeními k genderové problematice. V maximální možné stručnosti si tuto evropskou instituci přibližme.

Co a k čemu byla a je Rada Evropy?

Rada Evropy byla formálně ustavena podpisem tzv. *Londýnské smlouvy* dne 5. 5. 1949. Za její sídlo byl vybrán Štrasburk, zakládajících států bylo deset (podle abecedy: Belgie, Dánsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Norsko, Švédsko a Velká Británie). Na vlajce Rady Evropy (z roku 1955) vidíme dvanáct hvězd – těch, z nichž korunu kolem hlavy má žena oděná sluncem v Apokalypse (12, 1) – nikoli podle počtu členských států, jak se mylně mívá za to (mariánskou inspiraci přiznal i sám tvůrce vlajky Arsène Heitz). To se ještě Evropa za své křesťanské kořeny nestyděla a její faktičtí „otcové“, francouzští politici a hluboce věřící křesťané Robert Schumann a Jean Monnet, by asi byli zděšeni, kdyby viděli, kam evropská integrace koncem druhé dekády 21. století dospěla a dále směřuje.

Rok po vzniku Rady Evropy byla v jejím rámci dne 4. 11. 1950 v Římě přijata *Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod* (Evropská úmluva o lidských právech), která se stala základem regionální mezinárodněprávní ochrany lidských práv a jejíž význam pro vývoj poválečné Evropy byl nepochybně nesporně významný.

Původním záměrem Rady, za jejíhož ideového otce bývá považován Winston Churchill, byla poválečná evropská integrace. Abychom však nazývali věci pravými jmény: šlo o projekt, který z větší části zkrachoval, protože tuto funkci na sebe strhla vznikající tzv. evropská společenství: v roce 1951 to bylo Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO, tzv. „montánní unie“), v roce 1957 Evropské hospodářské společenství (EHS) a téhož roku Evropské společenství pro

Sídlo Rady Evropy ve Štrasburku. Foto: wikimedia.org

Robert Schumann a Jean Monnet by asi byli zděšeni, kdyby viděli, kam evropská integrace dospěla a dále směřuje.

atomovou energii (EURATOM). Další integrační vývoj těchto společenství, který *Maastrichtskou smlouvou* (1992) vyústil ve vznik Evropské unie, není pro naše téma významným. Na Radu Evropy tak zbyla mimo-ekonomická (a tedy – s prominutím – co do významu sekundární) agenda ochrany lidských práv, demokracie, právního státu a menšin, podpora evropské kulturní identity atd. Její význam postupně upadal a jediným skutečně funkčním orgánem zůstal Evropský soud pro lidská práva (ESLP), založený roku 1959 k soudní ochraně práv, vyplývajících z výše zmíněné *Římské úmluvy*, a sídlící rovněž ve Štrasburku. Jako dar z nebe proto přišel pro Radu rozpad tzv. východního bloku, který od roku 1990 zahájil doslova nával evropských států do Rady Evropy – dnes jsou jejími členy téměř všechny evropské státy s výjimkou Běloruska a několika dalších

státních útvarů nevyjasněného statusu. Československo ještě jako federace přistoupilo k Radě Evropy v roce 1991, Česká republika jako unitární stát pak hned v roce 1993. Stát Vatikánské město má status pozorovatele.

Není důvodu a místa popisovat zde další vývoj Rady Evropy, kdy tato mezinárodní organizace se všemi svými výbory, kongresy, konferencemi, komisemi atd. hypertrofovala v byrokratický moloch, ne nepodobný Evropské unii v její dnešní podobě.

Stále funguje jedině štrasburský Evropský soud pro lidská práva, a to vedle Soudního dvora Evropské unie v Lucemburku. Podepsáním *Lisabonské smlouvy* v roce 2007 byla fakticky přijata ústava Evropské unie a jako její součást i *Listina základních práv Evropské unie* (*Charta základních práv*), co do ochrany lidských práv velmi podobná *Římské smlouvě*. Or-

Jak to konstatoval už sv. Řehoř Veliký, nejhůře bývá, když se zkazí to, co bylo nejlepší.

gánem soudní ochrany práv, která z charty vyplývají, je právě unijní lucemburský soud. Existují-li paralelně dva evropské soudy chránící lidská práva podle téměř identických norem, je jasné, že mezi nimi nutně bude docházet ke kolizím judikatury, takže se vytvářejí složitá pravidla, jak jim předejít – ale to je jiná otázka.

Corruptio optimi pessima

Ano, jak to konstatoval už sv. Řehoř Veliký, nejhůře bývá, když se zkazí to, co bylo nejlepší. Dokud Rada Evropy i její štrasburský soud střežily lidská práva přibližně v rozsahu *Evropské úmluvy o lidských právech*, nezavádalo to důvod k rozpakům. Snad jsme naopak v době totality tak trochu se závisť vzhlíželi k nám nedostupnému soudu (nebyli jsme členy Rady), který se zabýval ochranou mnoha těch práv, která občanům východního bloku byla vládnoucím komunistickým režimem v různé míře upírána.

Skutečný problém nastal, když tato práva začala být štrasburským soudem do té doby nevídaným způsobem extenzivně interpretována a „tvůrčím způsobem“ rozvíjena, popř. i zcela nově (a vesměs krkolomně) konstruována. A kde je záruka, že podobným „kreativním“ způsobem nebude štrasburský soud interpretovat i *Istanbulskou úmluvu*?

A vůbec, abychom uvedli jen jeden (zato velmi ilustrativní) příklad za všechny: co si myslet o evropské instituci, jejíž soud se svým rozsudkem (byť nakonec v opravném řízení zvráceným) pokusil zakázat v italských veřejných školách kříže¹, aby to nepohoršovalo příslušníky jiných náboženství – rozuměj muslimy; Židům to nikdy nevadilo a animistů nebude v Itálii mnoho. A není bohužel výjimkou, když v některých západních státech pod vlivem takové judikatury a doporučení Rady Evropy s ohledem na náboženské citění muslimských spoluobčanů je o Vánocích zakazován veřejný zpěv koledí, veřejné vystavování betlémů apod.

Nezapomínejme, že jen v Evropě žije doposud na půl miliardy křesťanů², kterým není (nebo by alespoň nemělo být) lhostejné, když vidí, jak se Rada Evropy a její soud pro lidská práva ve jménu multikulturalismu, korektnosti, antiskriminace, přepjatého „humanrightismu“ a teď i nesmyslných genderových teorií, které musejí urážet i muslimy, krok za krokem snaží (a to z jejich daní) skrytě či zjevně odříznout Evropu od jejích křesťanských kořenů se všemi možnými negativními dopady.

Každá smlouva ze své podstaty znamená dobrovolné omezení svobody vlastního jednání – do uzavření smlouvy jsem mohl jednat libovolně, po jejím uzavření je tato libovůle modifikována právě smluvním závazkem. Za to se očekává nějaká nová, vyšší kvalita, která oběma kontrahentům z takové smlouvy vzejde. Někdy se subjekty smluvního vztahu (v tomto případě svrchované státy) vzdávají dokonce toho nejcennějšího, co stát dělá státem, tedy své státní suverenity, a vytvářejí federaci; od té očekávají přínos v oblasti obrany země, ekonomiky, zahraniční politiky atd. Obdobně to platí o smlouvách mezinárodních – i o té, kterou byla vytvořena Rada Evropy. Ale budiž mi závěrem dovolena řečnická otázka: jestliže členství v ní znamená omezení naší svrchovanosti především v důsledku nutné podřízenosti judikatury štrasburského soudu, kde jsou dnes ona pozitiva, která by toto omezení měla i „s přidanou hodnotou“ kompenzovat?

Ignác Antonín Hrdina

P. Prof. JUDr. Ignác A. Hrdina, DrSc., O.Praem., předseda Metropolitního církevního soudu Arcidiecéze pražské, vyučující kanonického práva na KTF UK

TRADICE OTCŮ

Z „Komentáře k žalmům“ od svatého biskupa a mučedníka Jana Fishera: I když někdo zhřešil, máme přimluve u Otce

Ježíš Kristus je náš velekněz a jeho drahé tělo je naše oběť, kterou obětoval na oltáři kříže pro spásu všech lidí. Krev, která byla prolita pro naše vykoupení, nebyla krví telat nebo kozlů, jako ve Starém zákoně, ale krví nejnevinějšího beránka, našeho spasitele Ježíše Krista.

Chrám, v němž náš velekněz přinesl posvátnou oběť, nebyl vytvořen lidskýma rukama, ale vystaven mocí samotného Boha. Vždyť svou krev prolil před očima celého světa. A to je ten zvláštní chrám vybudovaný samotnou rukou Boží.

A tento chrám má dvě části: jednou z nich je země, kterou nyní obýváme, druhá je nám smrtelníkům dosud neznámá.

Nejprve totiž Kristus přinesl oběť zde na zemi, když podstoupil překrutnou smrt. A potom oblečen v nový oděv nesmrtnosti vstoupil s vlastní krví do velesvatyně, to jest do nebe. Tam také před trůn nebeského Otce přinesl tuto krev nesmírné ceny, kterou sedmkrát vyliči za všechny lidi propadlé hříchu.

Tato oběť je Bohu tak milá a příjemná, že jakmile ji spatřil, nemohl se nad námi okamžitě nesmilovat a všem opravdovým kajcníkům neprojevit svou shovívavost.

Nadto je to i oběť věčná. Nepřináší se pouze jednou za rok, jako tomu bývalo u Židů, ale k naší útěše každý den, ba dokonce každou hodinu a minutu, aby naše útěcha byla dokonalá. Proto apoštol dodává: *Tím nám získal věčné vykoupení.*

A na této svaté a věčné oběti mají účast všichni, kdo mají opravdovou lítost nad tím, čím se provinili, a dali se na pokání, všichni, kdo se pevně rozhodli, že už nebudou hřešit, ale neochvějně vytrvají v započatém úsilí o dosažení ctností.

Svatý Jan to potvrzuje slovy: *Moje milé děti! Toto vám píšu, abyste nehřešili. Zhřešili-li však někdo, máme přimluve u Otce: Ježíše Krista spravedlivého. On je smírnou obětí za naše hříchy, a nejen za naše, ale i za hříchy celého světa.*

1 kauza Lautsi a další proti Itálii, rozsudek z 3. 11. 2009

2 Fides, RC 29. 4. 2003

ÚTOK PROTI KATOLICKÉ CÍRKVI JE SOUČÁSTÍ NOVÉ TOTALITNÍ IDEOLOGIE

Letos oslavíme třicáté výročí sametové revoluce, bude to jistě téma pro mnoho politiků, novinářů, sdělovacích prostředků.

Foto: ČTK / Jaromír Čejka

Kdokoli, kdo není součástí tohoto proudu, je okamžitě diskvalifikován nadávkou „fašista“ nebo „xenofob“.

Několik posledních století se vyznačuje silnou touhou po svobodě. Možná je to v morální rovině jediná hodnota, na níž se dnes většina lidí shodne. Ještě si pamatují život za komunistické totality. Vedoucí úloha „Strany“ se promítala do každého okamžiku našeho života. Kromě nedostatku všech druhů zboží, kromě všudypřítomné tajné policie, měla Komunistická strana také své zástupce v každém podniku. Žádné personální, ale ani ekonomické rozhodnutí, se neobešlo bez souhlasu předsedy komunistické buňky. To si dnes mladí lidé vůbec nedovedou představit, a jak by také mohli, když jsme to prakticky zapomněli i my, pamětníci.

Tak, jako si naprostá většina lidí nedovedla před sametovou revolucí představit pád komunismu, tak si dnes mnozí

nedovedou představit, že svobodu nemáme zaručenou. Bohužel však vždy existují lidé, kteří jsou přesvědčeni, že mají „vyšší právo“ rozhodovat za ostatní, kteří by rádi uchopili moc. Lidé, kteří již z podstaty nesnášejí představu, že jejich hlas při demokratických volbách má stejnou váhu jako hlas každého dělníka, rolníka nebo uklízečky. A tak, zatím co jsme se radovali před třiceti lety z pádu totality a z nabyté svobody, marxisté a další milovníci totalitní moci západního svobodného světa na vše šli mnohem sofistikovaněji. Pochopili, že dokud křesťanství a západní kultura, imunitní systém svobodného světa, nebudou vykořeněny z duše západního člověka, nemůže totalitní systém zvítězit. Sám György Lukács, agent Kominterny a zastávce revoluční

destrukce společnosti, nazval svoje ideje „démonické“. Cílem těchto idejí, nezbytnou podmínkou uchopení moci, byl rozklad rodiny. Lukács a Gramsci věděli, že jejich tzv. „kulturní revoluce“ je cesta na desetiletí.

Revoluce nás doběhla

Dnes tedy stojíme před výsledky této kulturní revoluce, naplánované předními marxisty po 2. světové válce, která důsledně proběhla na západě ve školách, univerzitách, filmu, divadle, v novinách, časopisech. Kdokoli, kdo není součástí tohoto proudu, je okamžitě diskvalifikován nadávkou „fašista“ nebo „xenofob“.

Proto se dnes může stát, že naprostá většina médií podporovala kandidátku na prezidenta Spojených států Hilary Clintonovou, přední bojovnici za totalitní, nevědeckou ideologii gender. Paní Clintonová může slavit významné vítězství. Ve státě New York může být podle nové právní úpravy proveden potrat až do chvíle porodu a lékaři, kteří kdysi skládali Hippokratovu přísahu, že své umění budou využívat jen k prospěchu nemocného a nikomu nebudou radit, jak zemřít, nemají nárok na uplatnění výhrady svědomí.

Také v Česku se prosazování nové totalitní ideologie stává realitou. Homosexuální sňatky, právo homosexuálů na adopci dětí, snížení věkové hranice pro právní odpovědnost, genderová výchova ve školách (ačkoli nikde není ani přesná definice, co pojem gender znamená), eutanázie, výroba dětí bez jejich práva na znalost biologických rodičů, eugenika, rodiče číslování pořadovým číslem... To vše je na programu lobbistických skupin, to vše se snaží prosadit do zákonů, prakticky bez vědomí širší veřejnosti. Jedná se o útok na tradiční rodinu, která vytváří základní lidské společenství a oporu svým členům, protože pro totalitní moc je přeče

Kardinál Dominik Duka při repatriaci kardinála Josefa Berana. Foto: Jana Havlová / Člověk a víra

nejlepší, když každý stojí sám a bez jakéhokoli zázemí – s takovým člověkem se nejlépe manipuluje! Blíží se snad doba, kdy se pokusy z hrůzného sci-fi dramatu *Hoši z Brazílie* stávají realitou?

Kardinál Duka pod palbou

Součástí tohoto nikdy nekončícího boje se zlem jsou také útoky na katolickou církev. Někteří lidé mohou hrubě nadávat skutečné elitě národa, kněžím, ale milovníci totalitní moci dobře vědí, že katolická církev je její první i poslední překážkou v uchopení moci. Zlo nedokáže vymyslet nic nového, jde stále o stejný boj jako při nástupu komunismu a národního socialismu. Ne náhodou byl jeden z prvních útoků nastoupivší komunistické moci právě proti katolické církvi.

V čele naší katolické církve stojí muž,

pan kardinál Dominik Duka, který prokázal svoji statečnost již za minulého totalitního režimu, kdy byl vězněn. Není nic nečekaného, že se s postupující ideologií gender budou stále častěji objevovat také útoky proti panu kardinálovi i proti katolické církvi. Člověk, který se nebojí poukázat na nebezpečí nové ideologie (viz např. kázání k repatriaci kardinála Berana „Nemlčel kardinál Beran, nesmím mlčet ani já. Co nám hrozí? Podobně jako za sv. Vojtěcha i za kardinála Berana je veden útok na rodinu. Jsou navrhovány bezprecedentní a ničivé zákony proti ní. Jsou chystány zákony degradující člověka na jakési bezpohlavní cosi“), bude této ideologii nepohodlný stejně, jako byli nepohodlní představitelé Církve komunismu a nacismu.

Kdyby totiž šlo o ochranu zneužíva-

ných dětí, museli by tvůrci pořadu České televize *168 hodin* ocenit rychlost reakce, s kterou pan kardinál podal trestní oznámení na neznámého pachatele stejně jako jeho návrh na novelizaci trestního zákoníku.

Těžko, přetěžko lze věřit, že tvůrcům pořadu šlo opravdu o zneužívané děti. Nezpochybňuji skutečnost, že pokud se tento zvrácený skutek realizuje skrze člověka, jenž poskytuje svátosti, je zvlášť zavrženíhodný. Nepochybují však, že takto vedený útok proti katolické církvi je součástí nové totalitní ideologie, které nejde o dobro zneužívaných, homosexuálů a dalších. Jsem přesvědčená, že tyto lidi pouze zneužívá při snaze o odstranění jakékoli morální autority a uchopení totalitní moc.

Na závěr nezapomínejme, že je-li dobro nebojácné, je zlo bezmocné. Jak říká Bruce Marshall ústy pátera Smitha: „Přijdou-li těžkosti, aspoň naše náboženství nezreziví. To je právě dobré na pronásledování. Aspoň nás nutí, abychom nevyšli z formy. Skutečným nepřítelem církve Boží není nenávisť, nýbrž zvyk.“

Stanislava Kubizňáková

Ing. Stanislava Kubizňáková, ekonomka

RC MONITOR JE ZASÍLÁN BEZPLATNĚ

Můžete si jej objednat na adrese Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha nebo na rcmonitor.cz.

Zde se také můžete přihlásit k pravidelnému zasílání zpráv e-mailem.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Vydávání RC Monitoru je možné jedině díky zasílaným darům. Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Dary lze uplatnit pro snížení základu daně. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

POTŘEBUJEME NOVÉ LEPANTO

„Musíš dělat víc a mluvit méně,“ říká řeholník, františkánský kněz Peter Tabichi z africké Keni, který se stal vítězem Global Teacher Prize 2019. Zpráva o obětavém učiteli obletěla svět. Říká: „Panují zde neúctěné podmínky: 95% žáků pochází z chudých rodin, téměř třetina jsou sirotci nebo mají jen jednoho rodiče. Dochází zde také k zneužívání drog, těhotenství teenagerů, příliš raným manželstvím nebo k sebevraždám. Někdy, když myslím na výzvy, před nimiž studenti stojí, musím plakat.“ Výuce dětí věnuje 80% svého platu. Dobré příklady táhnou!

Slovenský parlament schválil zastavení procesu ratifikace *Istanbulské úmluvy* na Slovensku. P. Marian Kuffa to považuje za vítězství modlitby svatého růžence. Nové Lepanto, které bychom potřebovali vybojovat i u nás! Místo slavných kněžských osobností a některých křesťanských médií, bychom si měli vyprositi silný hlas kněze toho velmi nestandardního ražení, jakým je zrovna P. Kuffa, nebo ne? Ze serveru *Postoj.sk* citujeme: „Oficiální názov je *Dohovor Rady Európy o predchádzaní násilíu na ženách a domácomu násilíu a o boji proti nemu*. Označenie *Istanbulský dohovor* dostal preto, lebo bol podpísaný v Istanbuli 11. mája 2011. Ide o jednu z mnohých medzinárodných zmlúv Rady Európy s ľudskoprávnou tematikou. Cieľom dohovoru je pomôcť vytvoriť jednotný právny rámec na celoeurópskej úrovni, zameraný na ochranu žien pred všetkými formami násilíu a na prevenciu, stíhanie a odstránenie násilíu páchaného na ženách a domáceho násilíu. Pravda je, že dohovor obsahuje množstvo ustanovení, ktoré sú skutočne zamerané na boj proti násilíu. ... Ak teda nie je problém dobrovoľne prijať 99% *Istanbulského dohovoru*, prečo ho Slovensko neratifikuje ako celok? Dôvodom je práve zvyšné 1%, možno aj niečo viac ako 1%, pre ktoré sa celý dohovor stáva neprijateľným – podobne ako chutné jedlo či nápoj, do ktorého zákerný

Foto: Darte / Pixabay

zločinec zamieša pár kvapiek smrtiaceho jedu. Tým jedom, primiešaným do *Istanbulského dohovoru*, je gender ideológia.“ A v čem je problém? Třeba: „*Istanbulský dohovor* predstavuje riziko aj pre cirkvi. Väčšina cirkví pôsobiacich na Slovensku má o antropológii jasné predstavy, ktoré sú v mnohom nezlučiteľné s rodovými teóriami (vnímanie mužov a žien ako komplementárnych bytostí, štruktúra manželstva a rodiny, odmietanie kňazstva žien, a podobne). Hrozí, že cirkev bude za tieto postoje ostrakizovaná. Ďalší problém je stigmatizácia mužov a chlapcov. *Istanbulský dohovor* chce bojovať proti stereotypom, no celý koncept, že násilie na ženách je rodovo podmienené, či už úmyselne, alebo neúmyselne, prezentuje mužov ako agresorov. Tým *Istanbulský dohovor* paradoxne vytvára akýsi nový stereotyp o mužoch-agresoroch. Podšúvanie myšlienky, že muži sú agresori, však môže mať presne opačný efekt, ako

by sme si želali. Chlapci a muži potrebujú počuť, že ich úlohou je chrániť ženy, že sú rytieri, ochrancovia žien a slabších, že sú gentlemani.“

Lidovci zvolili nového predsedu. Pana Marka Výborného. Dalo se to čekat (nehraje na tubu ;-)!). Jeho podpis pro iniciativu *Jsme fér*, zasazující se tzv. „manželství pro všechny“ stále najdete na webu dotyčné kampaně. Jeho legislativní návrh na změnu ústavy prý proti homoaktivitě směřující k „homomanželství“ vůbec postaven nebyl. Snad to tedy nebyla jen kampaň směřující k zasednutí do křesla předsedy Lidové strany. Jeho podporu najdeme na webu iniciativy homosexuálních aktivistů dodnes. Pan předseda ve vnitrostranické komunikaci říká, že šlo o omyl. Pak je ale třeba se veřejně distancovat a žádat o vymazání jména.

-zd-